

A SZLOVÁKIAI

MAGYAR PEDAGÓGUSOK SZÖVETSÉGE

PROGRAMJA

2006. május

BEVEZETÉS

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (továbbiakban Szövetség) a szlovákiai magyar nemzeti közösség művelődéséért felelősséget vállaló szervezetként az anyanyelvű nevelés és oktatás megővését és fejlesztését szolgálja az óvodai neveléstől az alap-, közép- és felsőoktatáson át az élethosszig tartó képzésig. A szlovákiai és ezen belül a magyar nemzeti közösség oktatásügyében megvalósuló reformok, rendszerszintű változások további átgondolt és határozott folytatásában érdekelt. Programját a következő meghatározó elemekre építi:

- Szlovákiának az Európai Unióba való integrálódásával megteremtődtek a feltételei arra, hogy az ország demokratikus, nyitott, polgári jellegét, gazdasági fejlődését biztosítva, együttműködő kapcsolatokat építve, sajátosságait és multikulturális színességét megőrizve illeszkedjen az EU országainak oktatási rendszeréhez.
- A szlovákiai magyar nemzeti közösség szellemi értékei, anyanyelvi műveltségi kultúrája az ország és a régió potenciális társadalmi, gazdasági és kulturális erőforrását jelentik.
- A szlovákiai magyar oktatás fejlesztését a finanszírozás általános normáira támaszkodó, a nemzetiségi oktatásügy működésének sajátosságait biztosító oktatási önrendelkezés és öngazgatás kiépítésével képzei el.

Oktatási és nevelési rendszerünk eredményeinek hozzá kell járulnia:

- a személyiség fejlődéséhez, hogy az egyén képességeinek kiaknázásával eredményes és boldog életet éljen;
- a társadalom fejlesztéséhez, hogy a különböző csoportok, közösségek képessé váljanak az együttműködésre és a harmonikus együttélésre;
- a gazdaság működtetéséhez, hogy az értékek előállításához és a szolgáltatások ellátásához szakképzett munkaerő álljon rendelkezésre.

I. fejezet

SZLOVÁKIA OKTATÁSI RENDSZERÉNEK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉÉRT

A Szövetség

- a hazai civil szféra elemeként támogatta azokat a lépéseket, melyek az oktatási- és nevelési intézmények önkormányzati fenntartásának és normatív finanszírozásának megvalósulása irányába hatottak. Ezen lépések folytatásaként támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek a nemzeti jövedelemnek a hazai közoktatásra fordítandó, az eddigieknél nagyobb hányadával számol, mely összeg jelentősebb mértékben javítana az iskolaépületek állagán, felszereltségén, az oktatás körülményein, a pedagógusok anyagi megbecsülésén;
- segíti az európai oktatási rendszerek alapelveinek, céljainak és fejlesztési irányainak a hazai köztudatba történő beépülését;
- támogatja a hazai oktatási rendszernek stratégiai tervezését és fejlesztését, az új közoktatási törvény megszületését, beleértve az önrendelkező nemzetiségi oktatás jogi keretének megteremtését, és ezen feladatok megvalósításában aktív szerepet vállal;
- a párbeszédre és az együttműködésen alapuló kapcsolatot tart fenn az állami oktatási hatóságokkal, intézetekkel, módszertani központokkal, tanfelügyelettel, a

- pedagógusképzést biztosító felsőoktatási intézményekkel és a civil szervezetek oktatási szakembereivel;
- támogatja az oktatás tartalmi reformját, a szakmai-módszertani innovációt, az informatikai és kommunikációs technikák elterjedését, a tankönyvellátás decentralizációját, és minden, az oktatási folyamat javítását célzó programot, amely az anyanyelven tanuló diákok érdekeit és fejlődését szolgálja;
 - az iskolák fenntartása, fejlesztése, a helyi művelődési programokba való bekapcsolódásuk és az iskolaépületek kihasználtságának fokozása terén együttműködik a helyi- és megyei önkormányzatokkal, tanügyi hivatalokkal;
 - szorgalmazza a nevelési- és oktatási intézmények, a felnőttképzéssel és pedagógusok továbbképzésével foglalkozó intézetek és szervezetek bekapcsolódását a hazai és nemzetközi pályázatokba a támogatási források elnyerése céljából és segíti az ehhez szükséges ismeretek és készségek fejlesztését;
 - nemzetközi kapcsolatokat épít, támogatja tagjainak bekapcsolódását nemzetközi kutatási és fejlesztési programokba, segíti tanulmányutakon való részvételüket;

II. fejezet

A SZLOVÁKIAI MAGYAR OKTATÁSÜGYÉRT

1. A szlovákiai magyar iskolahálózat fejlesztéséért, az iskolák hatékony irányításáért

A Szövetség

- közéleleti tevékenységei és szakmai programjai által hatékonyan segíti a szlovákiai magyar nemzeti közösség nevelési és oktatási formáinak megóvását és továbbfejlesztését, együttműködik az oktatási minisztériummal, a kerületi- és társközségi tanügyi hivatalokkal, az önkormányzati szervekkel, azok oktatási bizottságaival a magyar nyelvű óvodai nevelés és az iskolai oktatás problémáinak megoldásában;
- a hazai oktatáspolitikának a magyar közösség céljait figyelembevevő formálása érdekében együttműködik a Magyar Koalíció Pártjával, annak parlamenti képviselőivel, oktatáspolitikai szakembereivel és minden olyan társadalmi erővel, mely a szubszidiaritás Elv-ir megáéának vallja;
- szorgalmazza a magyar tanítási nyelvű óvodák és iskolák állami költségvetési keretből finanszírozott, önálló országos háttérintézmény-rendszerének kialakítását, illetve az e célból létrejött non-profit oktatási intézetek, szervezetek, elsősorban a Comenius Pedagógiai Intézet ilyen jellegű feladatokkal történő megbízását;
- szorgalmazza olyan szociológiai felmérések lebonyolítását, amelyek alapul szolgálhatnak a szlovákiai magyar iskolahálózat fejlesztéséhez, az anyanyelvű oktatás vállalásához, egy modern szemléletű oktatáspolitikai stratégia megfogalmazásához;
- célirányos támogatási formák kialakításával segíti a kistelepülések-, a szórvány- és peremvidékek óvodáinak és iskoláinak működtetését,
- a tanügyi hivatalok és a megyei önkormányzatok bevonásával erőfeszítéseket tesz a magyar nyelvű speciális és szakiskolai hálózat bővítésére, a modern gazdaság szükségleteinek megfelelő szakirányok bevezetésére, az iskolák technikai felszereltségének növelésére;

- a szlovákiai magyarok politikai képviselőivel, civil szervezeteivel, az egyházak képviselőivel, a községi és a megyei önkormányzatokkal és az oktatási-nevelési intézményekkel együttműködve kezdeményezi a szlovákiai magyar közoktatás és felsőoktatás fejlesztését szolgáló átfogó stratégia kidolgozását és annak megvalósításában szakmai feladatokat vállal;
- a gyermeklétszám alakulásának-, valamint az érdekeltek érdekeinek figyelembevételével együttműködik a községi- és megyei önkormányzatokkal, tanügyi hivatalokkal, iskolafenntartókkal a magyar közösség érdekeinek megfelelő települési-, kistérségi-, illetve regionális közoktatásellátási és intézményfejlesztési tervek kidolgozásában;
- kiemelt hangsúlyt helyez az intézményvezetők vezetéselméleti, szervezetfejlesztési, innovációmenedzselési, jogi, gazdálkodási, kommunikációs, stb. képességeinek és ismereteinek fejlesztésére, az Intézményvezetők Országos Társulásának működtetésével lehetőséget biztosít az iskolaigazgatók irányítási, törvényismereti tapasztalatainak összehangolására az egyes iskolatípusok érdekeinek képviselőire;
- támogatja az iskolatanácsok hatékonyabb működését, társadalmi és ellenőrző szerepének jobb érvényesülését;
- minden érdekelt és érintett féllel együttműködve kiemelt figyelmet szentel az óvodai és az iskolai beiratkozásoknak, a középiskolai és a felsőfokú továbbtanulásnak;
- kihasznál minden olyan anyagi erőforrást és a szlovákiai magyar közoktatás fejlesztését támogató pályázati lehetőséget, melyek segítséget nyújthatnak a nevelési és oktatási intézményeknek;
- a hagyományok, a történelmi és a kulturális örökség ápolását szem előtt tartva segíti az iskolákban az identitásmegőrző programok megvalósulását.
- határozottan fellép minden olyan törvény, rendelet, intézkedés, kezdeményezés, stb. ellen, amely csorbítja az anyanyelvű neveléshez és oktatáshoz való alkotmányos jogunkat, korlátozza az anyanyelv használatát.

2. Pedagógusainkért, növendékeinkért, a színvonalas nevelésért és oktatásért

A Szövetség

- kiemelt figyelmet fordít az óvodáskorú gyermekeknek a játékosság örömeire épülő, anyanyelven megvalósuló nevelésére és a továbbiakban is támogatni kívánja az Óvodapedagógusok Szakmai Társulásának gyermekel és a szülőkkel kapcsolatos programjait és rendezvényeit;
- fontosnak tartja a diákok nevelése során az együttérzésre, toleráns emberi magatartásra, az egészséges életszemlélet és életmód kialakítására, a példamutatás és a művészi élmény átélésének személyiségformáló erejére épülő szemlélet kialakítását;
- felkarolja és lehetőségeihez mérten támogatja az alkotó pedagógusok kutatómunkáját, szakmai - módszertani kezdeményezéseit, tananyagfejlesztéseit, újításait, azok szakmai megvitatását, publikálását és a gyakorlatba való bevezetését;
- intézményekbe kihelyezett, regionális és országos fórumokat teremt az alternatív pedagógiai programok, módszerek, alkotások bemutatkozásának és nyilvánossá tételének;
- támogatja magyar nyelvű tankönyvek, segédkönyvek, taneszközök, szaklapok, beszerzését, megalkotását, kiadását és terjesztését;

- ösztönzi pedagógiai műhelyek, a regionális és az országos szakmai társulások megszületését és működését, ehhez szervezési és szakmai segítséget nyújt;
- elengedhetetlennek tartja az iskolák pedagógiai programjának, értékelési és minőségfejlesztési rendszerének a kidolgozását, ehhez tanfolyamokat, konzultációkat, szakmai-módszertani segítséget és szakembereket biztosít;
- erejéhez és lehetőségeihez mérten pótolja a magyar iskolák háttérintézmény-rendszerének hiányát mindaddig, amíg el nem éri ezek állami forrásokból történő kiépítését. A magyar pedagógusok részére pedagógiai, módszertani, tantárgyi jellegű szakmai programokat, nyári és évközi továbbképzéseket, tudományos konferenciákat, oktatásügyi fórumokat, országos pedagógustalálkozót szervez, új ismereteket és információkat közvetít;
- pedagógusaink részvételével, nemzeti történelmünk és kultúránk jelentős évfordulóihoz kötődő szakmai-kulturális napokat, emlékkonferenciákat szervez;
- a szakmai programok tervezése és megvalósítása terén elsősorban a Comenius Pedagógiai Intézet kínálatára támaszkodik, de kapcsolatokat tart fenn az Állami Pedagógiai Intézettel, a módszertani központokkal, a pedagógusképző intézményekkel és a hasonló feladatokat ellátó külföldi egyetemekkel és intézetekkel;
- az iskolafenntartók feladatellátását, az iskolák fejlesztését, valamint a pedagógusok munkáját és továbbképzését segítő oktatásfejlesztési tanácsadókat, tantárgyi és közoktatási szakértőket képez ki és általuk szolgáltatásokat biztosít;
- szoros együttműködésre törekszik minden olyan intézménnyel, szervezettel, társasággal, amely iskoláinkért és pedagógusainkért tevékenykedik.
- támogatja a diákönkormányzatok létrejöttét, működését, véleményalkotó jogának érvényesítését az iskola programját és működését illetően;
- támogatja és segíti olyan pedagógiai módszerek és tanulás-szervezési technikák, illetve oktatási programok alkalmazását, amelyek a tananyag differenciálása nyújtotta lehetőségek segítségével a tanuló képességeinek és érdeklődésének megfelelő képzést nyújtanak;
- fórumok, tanulmányi versenyek szervezésével, pályázatok közvetítésével segíti a kiemelkedő képességű fiatalok kibontakozását, fejlődését, versenyzési és bemutatkozási lehetőségét;
- a tanügyi szervek által rendezett diákversenyeken az esélyegyenlőség megteremtése érdekében szorgalmazza az anyanyelv használatának biztosítását;
- szaktáborok, valamint tanulmányutak szervezésével és közvetítésével támogatja, gazdagítja az iskolai tananyagban megjelenő ismeretek elsajátításának formáit, kínálatokat teremt a szabadidő hasznos eltöltéséhez és a kapcsolatépítéshez;
- tevékenységükben támogatja azokat a pedagógusokat, akik munkaköri kötelességükön felül tehetségondozó programok keretében tehetséges diákok felkészítésével foglalkoznak;
- nem vitatva az egyes tantárgyak és oktatási programok egyenrangúságát és fontosságát, kiemelten támogatja az anyanyelv-, a magyar irodalom és történelem-, a szlovák nyelv-, a világnyelvek- (elsősorban az angol és a német nyelv) és az informatika oktatásának minőségi javítását;
- tudatosítva a sportnak az egészséges életmód kialakítására tett hatását szervezésileg segíti az iskolák közötti regionális és országos sportversenyek megvalósulását;
- kiemelten fontosnak tartja a pedagógusjelöltekkel való együttműködést, a hallgatóknak a Szövetségben biztosítandó teljes jogú tagsága elvén.

SZÖVETSÉGÜNK EREDMÉNYES MŰKÖDÉSÉÉRT

A Szövetség

- szükségesnek tartja az alapszervezetek, a területi választmányok, a szakmai társulások és az országos szervek közti együttműködés hatékonyabbá tételét, a döntéselőkészítés és feladatmegosztás pontosítását;
- további intézményekkel és alapítványokkal együttműködve bővíti és rendszeresen aktualizálja a szlovákiai magyar óvodák, iskolák és pedagógusok adatbázisát;
- a rendszeres tájékoztatásra továbbra is kihasználja az elektronikus kapcsolattartás és a honlap nyújtotta lehetőségeket, megjelenteti havilapját, szerkesztői csoportot és tudósítói hálózatot működtet;
- társalapítóként együttműködik a Selye Egyetemen a Comenius Pedagógiai Intézet működtetésének biztosításában, az intézet kínálata alapján szervezési feladatokat vállal a szakmai programok, pedagógus-továbbképzések megvalósításában;
- együttműködik a szlovákiai magyar nyelven oktató felsőfokú intézményekkel a pedagógus továbbképzés és a pedagógusjelölt hallgatók képzését illetően;
- fontosnak tartja a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségével való együttműködést, mindenekelőtt a Pázmány Péter Alapítvány közös működtetését, az oktatás-nevelési támogatásnak identitásmegőrző célokra irányuló felhasználását;
- külső anyagi források felhasználásával létre kívánja hozni Komáromban a Magyar Pedagógusok Házát, amely egyebek mellett otthont biztosítana az SZMPSZ központi irodájának, a Comenius Pedagógiai Intézetnek és a pedagógiai könyvtárnak;
- vállalkozást hoz létre szakmai kiadványok, tankönyvek, publikációk megjelentetésére, vállalkozói tevékenységet folytat a szakmai szolgáltatások értékesítése céljából;
- támogatja a területi választmányok és a regionális pedagógiai központok infrastrukturális kiépítését;
- a pályázati forrásokból szerzett támogatások révén erősíti a szakmai szolgáltatások színvonalát és méltó körülmények megteremtésével színesíti rendezvényeit;
- továbbra is gyümölcsöző kapcsolatokat kíván kiépíteni hazai, kárpát-medencei és nemzetközi szakmai intézményekkel, intézetekkel, civil szervezetekkel.

BEFEJEZÉS

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének Programja a szlovákiai magyar oktatásügy megmaradását és fejlesztését szolgálja. Lehetőséget biztosít minden szlovákiai magyar pedagógusnak, hogy rátermettségéhez, erejéhez, érdeklődéséhez és igényeihez mérten kivegye részét ebből a munkából, nemzeti közösségünk megmaradása és épülése érdekében.

A Programot az SZMPSZ VII. Országos Közgyűlése 2006. május 20-án hagyta jóvá.